OSAAVA TIETOSUOJA-VASTAAVA

ja EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR)

UUDISTETTU LAITOS

Ari Andreasson
Arto Ylipartanen

Tietosanoma

OSAAVA TIETOSUOJA-VASTAAVA

ja EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR)

Ari Andreasson
Arto Ylipartanen

Tietosanoma

2., päivitetty laitos

ISBN 978-951-885-480-0
KL 33.2

Tietosanoma / Art House Oy
Bulevardi 19 C
00120 Helsinki
info@tietosanoma.fi
www.tietosanoma.fi

Kansi: Ville Laihonen
Kannen viimeistely: Sisko Honkala
Kannen kuva: ©iStockphoto/fotostorm
Kaaviot: Idamaria Pajala
Taitto: Sisko Honkala

Painettu EU:ssa.

SISÄLLYS

Yle: Tietomurron kohteeksi joutunut Psykoterapiakeskus Vastaamo konkurssiin

– Yle | Tekniikkatalous

Helenan poika kuoli traagisesti – järkyttävä totuus urkkivista hoitajista paljastui vieraiden ihmisten puheista: ”Siellä on tongittu ja paljon”

– iltalehti.fi

Tietosuoja on yrityksen valttikortti

– Lakimiesuutiset

Selvitys: Pohjoismaissa reagoidaan tietomurtoihin hitaammin kuin muualla maailmassa keskimäärin

– Tyypillisen tietomurron hinta lähes 400 miljoonaa | Tekniikkatalous

H&M-vaatekauppaketju sai 35 miljoonan euron sakon työntekijöidensä henkilökohtaisten tietojen keräämisestä Saksassa

– Yle Uutiset | yle.fi

Valuutanvaihtojätin tietoturva petti, asiakkaiden loma-säästöt kadoksissa – sivustot alhaalla, kiristäjät vaativat miljoonien lunnaita

– Tivi

Kyberhyökkäys sulki koko Irlannin terveysjärjestelmän

– iltalehti.fi

Tutkimus: Mobiilisovellukset vuotavat tietojasi

– etn.fi

Urkinta voi johtaa potkuihin

– Tehy-lehti (tehylehti.fi)

Suomalaisten luottamus digitaalisiin palveluihin rapistunut tietovuotojen takia – omien tietojen pelätään päätyvän vääriin käsiin

– Yle Uutiset | yle.fi

Kalastelija osaa nykiä oikeasta narusta– kolmannes tietovuodoista toteutuu kalastelun kautta

– Viria

Kelan nimissä kalastellaan verkkopankkitunnuksia ja luottokorttitietoja

– Yle Uutiset | yle.fi

LUKIJALLE

Tietosuojavastaavat ovat tänä päivänä paljon vartijoita, koska tiedot ja erityisesti henkilötiedot ovat yksi organisaatioiden tärkeimmistä omaisuuseristä toimialasta tai organisaation muodosta riippumatta. Tietosuoja-asetuksen tultua voimaan toukokuussa 2018 tietosuoja-asiantuntijoiden ja tietosuojavastaavien ammattiryhmä kasvoi räjähdysmäisesti. Toki Suomessa oli aiemminkin ollut tietyillä toimialoilla tietosuojavastaavan nimittämisvelvollisuus, mutta tuolloin näissä tehtävissä oli henkilöitä ainoastaan kourallinen – nyt tilanne on täysin toinen. Vaikka organisaatiolla ei olisikaan tietosuoja-asetuksen mukaista pakollista tietosuojavastaavan nimittämisvelvollisuutta, on kuitenkin monessa tilanteessa suotavaa ja hyödyllistä, että organisaation tietosuoja-asioista vastaa joka tapauksessa asiantuntija.

Tietosuoja-asetuksen sisällön varmistuttua monet alalla työskentelevät pohtivat, mistä löydetään tarvittavia osaajia tietosuojavastaavan vaativiin tehtäviin. Olin itsekin törmännyt tähän hankalaan tilanteeseen työssäni asianajajana. Kävin alkuvuodesta 2015 läpi eri korkeakoulujen opintoohjelmia, mutta kurssitarjonnasta löytyi ainoastaan yksittäisiä aihetta käsitteleviä opintojaksoja. Pisimmällä opetuksessa oli tuohon aikaan Lapin yliopisto, joka oli jo pitkään tarjonnut opetusta tietosuoja-asioista ja informaatio-oikeudesta eri muodoissa emeritusprofessori Ahti Saarenpään johdolla.

Monet kaupalliset toimijat havaitsivat haasteellisen tilanteen, ja koulutustarjonta tietosuoja-asioista lisääntyi. Saatavilla oli yksittäisiä tietosuoja-aiheisia kursseja, mutta myös pidempikestoisia koulutusohjelmia, joiden avulla haluttiin paikata markkinoilla olevaa asiantuntijavajetta ja kouluttaa tietosuoja-asioiden osaajia. Yksi suosituimmista ja menestyneimmistä koulutusohjelmista on ollut Alma Talentin järjestämä tietosuojavastaavan koulutusohjelma, jossa on koulutettu alalle jo yli 500 asiantuntijaa. Ohjelmalle ei edelleenkään näy loppua, sillä osaajia tarvitaan ja alalle tulee jatkuvasti uusia kollegoita.

Myös korkeakouluopiskelijoiden keskuudessa kiinnostus tietosuoja-asioita kohtaan on lisääntynyt, ja osaavia alasta kiinnostuneita nuoria valmistuu jatkuvasti. On todella hyvä ja tärkeä asia, että opiskelijat eri aloilla

ovat kiinnostuneita tietosuoja-asioista, koska näin tulee jatkuvasti uusia osaajasukupolvia mukaan tähän kasvavaan asiantuntijoiden joukkoon. Kiinnostuksesta tietosuoja-asioita kohtaan ja aihepiirin merkityksestä kertoo myös se, että Helsingissä järjestetään kansainvälinen oikeustapauskilpailu Helsinki Information Law Moot Court, johon osallistuu opiskelijoita ympäri maailmaa.

Työelämän professorina Lapin yliopistossa olen päässyt näkemään läheltä opiskelijoiden kiinnostuksen tätä oikeudenalaa kohtaan. Opiskelijoiden osaaminen on lisääntynyt hurjaa vauhtia, ja on ollut mielenkiintoista seurata oppimista ja lukea tutkielmia sekä opinnäytetöitä aiheesta. Tämä antaa uskoa siihen, että alalla riittää osaajia myös tulevaisuudessa.

***

Tietosuoja-asetuksessa määritellään yksityiskohtaisesti tilanteet, joissa tietosuojavastaavan nimittäminen on pakollista, sekä ne tehtävät, joita tietosuojavastaavan tulee roolissaan hoitaa. Tietosuojavaltuutetun toimiston verkkosivuilla tietosuojavastaavan rooli kiteytetään seuraavasti:

> Tietosuojavastaava on organisaation sisäinen asiantuntija, joka seuraa henkilötietojen käsittelyä ja auttaa tietosuojasäännösten noudattamisessa.

Osaava tietosuojavastaava -kirjan aiemmassa laitoksessa tietosuojavastaavan työ on ansiokkaasti tiivistetty seuraavasti:

> Menestyksekäs suoriutuminen tietosuojavastaavan tehtävistä edellyttää kykyä ja valtuuksia itsenäiseen työskentelyyn sekä kattavaa tuntemusta organisaation tietojenkäsittelyyn liittyvistä käytännöistä ja määräyksistä. Jotta tietosuojavastaavalla olisi todelliset mahdollisuudet päästä vaikuttamaan organisaation tietosuojan tilaan, on hänellä oltava suora yhteys organisaation ylimpään johtoon.

Mikä on tässä vaativassa tehtävässä pärjäämisen ja menestymisen salaisuus? Asiaan ei varmasti ole yhtä oikeaa vastausta, eikä sellaisen etsiminen ole myöskään järkevää. Me ammattilaiset olemme erilaisia, samoin organisaatiot, ja tältä pohjalta jokaisen tulisi löytää oma polku tietosuojavastaavan tai tietosuoja-asiantuntijan tehtävän menestyksekkääseen hoitamiseen.

Tietosuojavastaavalta vaaditaan monenlaisia taitoja ja laajaa ammattiosaamista. Omaa osaamista kannattaa luonnollisesti kehittää mahdollisimman paljon, mutta monesti on myös tärkeää, että tietosuojavastaavalla on kattava organisaation sisäinen asiantuntijaverkosto auttamassa asioiden päivittämisessä hoitamisessa. Olen vuosien varrella kerännyt kokeneilta tietosuoja-asiantuntijoilta vinkkejä siihen, mikä asia, mitkä tekijät tai mitkä ominaisuudet auttavat menestymään tietosuojavastaavan työssä. Vuodesta toiseen toistuvat samankaltaiset seikat: verkostoitumisen tärkeys, dialogi johdon kanssa, kyseenalaistaminen ja kyseleminen, uteliaisuus, se ettei yritä tehdä asioita yksin ja ettei koskaan sano ei – vain muutamia viisaita vinkkejä mainitakseni.

Tietosuojavastaavalta vaaditaan paljon, mutta samanaikaisesti työ on erittäin palkitsevaa ja eräänlaista uuden tekemisen ja tulkinnan aallonharjalla olemista. Vaikka henkilötietoja on käsitelty organisaatioissa pitkään ja tietosuojasääntely on jo usean vuosikymmenen ajan ohjannut organisaatioiden toimintaa ympäri maailmaa, nykyhetkessä olemme kuitenkin jollain tavalla uuden ääressä: tähän tilanteeseen ovat johtaneet digitalisoitunut yhteiskunta sekä valtava tiedontulva ja sen merkitys organisaatioille. Lisäksi tietojen käsittelytilanteet ovat usein globaaleja, ja siksi meitä itseämme velvoittavan sääntelyn lisäksi on tärkeää ymmärtää kansainvälistä pelikenttää ja toisia kulttuureja, jotta pystymme rakentamaan käytännössä toimivia henkilötietojen käsittelymalleja ja -prosesseja. Lisäksi tänä päivänä kaikessa tekemisessä korostuu vastuullisuus, joten tietosuojavastaavan tulee myös pohtia, miten tietoja käsitellään eettisesti kestävällä tavalla samalla luottamuksen kulttuuria rakentaen.

Myös uusi sääntely – vasta muutaman vuoden voimassa ollut tietosuoja-asetus – asettaa meidät uuteen tilanteeseen. Meillä ei ole valmiita vastauksia ja tulkintakäytäntöjä, joita voisimme suoraan noudattaa, vaan ne ovat vasta kehittymässä viranomaisratkaisujen ja -ohjeiden muodossa. Vaikka tämä saattaa toisista tuntua vaikealta, itse näen tilanteen ennemmin paljon mahdollisuuksia antavana, mahdollisuutena luoda uusia ja innovatiivisia ratkaisuja henkilötietojen käsittelyprosesseihin yksittäisten vaatimusten käytännön toteuttamisen kautta.

Osaava tietosuojavastaava on mielestäni henkilö, joka ymmärtää riittävästi juridiikkaa, organisaation käytössä olevaa teknologiaa sekä ennen kaikkea oman organisaation toimintakulttuuria ja strategisia tavoitteita sekä pyrkii yhteistyössä muiden kanssa rakentamaan toimivia ja yksilöissä

luottamusta herättäviä tietojen käsittelyratkaisuja, joissa toteutuvat yksilön oikeudet ja henkilötietojen suoja, mutta samalla myös organisaation tavoitteet vastuullisella ja toimintaa eteenpäin vievällä tavalla.

Tietosuojavastaavalta edellytetään riittävän ammattiosaamisen lisäksi uteliaisuutta, ennakointia ja erilaisen teknologisen kehityksen ymmärrystä, jotta hän pystyy tarjoamaan toivottuja ratkaisuja niin organisaatiolleen kuin yksilöille. Tämä teos antaa monia tärkeitä, kokemukseen perustuvia ohjeita sekä vinkkejä tähän vaativaan tehtävään ja samalla mielenkiintoisessa työssä menestymiseen. Tämän kirjan tulisikin löytyä jokaisen tietosuojavastaavan käden ulottuvilta.

Suomeen on jo nyt onneksi rakentunut laaja ja osaava tietosuojavastaavien ja muiden tietosuoja-asiantuntijoiden ammattikunta, joka on erittäin innostunut työstään ja samanaikaisesti erittäin kollegiaalinen sekä asiantuntemustaan mielellään toisille jakava. Jokaisen meidän tehtävänä on vaalia tätä kulttuuria, toivottaa uudet tulijat tervetulleiksi alalle ja auttaa heitä parhaan kykymme mukaan – niinhän moni meistäkin on apua saanut ja saa sitä edelleen.

Tietosuoja on iloinen asia, ja positiivisuuden kautta voimme tehdä asioita ymmärrettäviksi ympäröivälle yhteiskunnalle. Lisäksi osaavat tietosuoja-asiantuntijat – kuten sinä ja minä – voivat osaltaan konkretisoida tietosuojavaatimuksia oman organisaationsa menestystekijäksi. Vuonna 2020 tietosuojavaltuutetun tehtävistä eläkkeelle siirtynyt Reijo Aarnio puhui usein *tietosuojatimantista*, jolla hän tarkoitti tietosuojasääntelyn keskeisten vaatimusten huomioimista organisaation toiminnassa tavalla, joka tuottaa sille lisäarvoa mutta joka samalla huomioi riittävän yksilön suojan tarpeen. Otetaan tämä ajatus työn ja tekemisen johtotähdeksi ja rakennetaan Suomeen tietosuojan timanttisia organisaatioita!

Helsingissä 7. päivänä joulukuuta 2021

Eija Warma-Lehtinen

asianajaja, Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy
työelämäprofessori, data ja teknologia, Lapin yliopisto
Country leader, Nordics, IAPP
CIPP/E, IAPP
LL.M. University of Minnesota Law School
OTK, Lapin yliopisto

ESIPUHE

Tietosuojassa ei ole kyse tiedon panttaamisesta, kätkemisestä tai salaamisesta, vaan jostain paljon suuremmasta. Henkilötietojen käsittelyssä olennaista ja kaikkien edun mukaista on se, että asiakkaan tietosuoja ei ole tarpeettoman tiukka eikä liian heikko (ks. tarkemmin luvut 1 ja 3). Tärkeää on tietosuojan mitoittaminen oikein ja tietosuojan suunnitelmallinen ja hallittu toteuttaminen asiakastietojen käsittelykäytänteissä.

Tietosuojaa on viime aikoina Euroopassa uudistettu. Euroopan unionin (EU) mukaan henkilötietojen suojaa koskevaa sääntelyä oli tarpeen uudistaa ja nykyaikaistaa, koska teknologisen kehityksen ja globalisoitumisen myötä henkilötietoja kerätään yhä enemmän. Korkeatasoisella tietosuojalla voidaankin parantaa luottamusta verkkopalveluihin ja tietosuojaosaamisella hyödyntää digitaalitalouden ja digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia.

Euroopan unionin yleisen tietosuoja-asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta, EU 2016/679; jäljempänä EU:n yleinen tietosuoja-asetus), joka tunnetaan englanniksi nimellä *General Data Protection Regulation* eli GDPR, tavoitteena on riittävän perusteellisella johdon ja henkilöstön tietosuojaosaamisella lisätä organisaatioiden tuottavuutta ja tehokkuutta sekä saada aikaan kustannussäästöjä. Tämän varmistamiseksi asetus tuo rekisterinpitäjille *accountability*-periaatteen mukaisen velvoitteen (osoitusvelvollisuuden), jonka mukaan rekisterinpitäjä on kysyttäessä velvollinen osoittamaan ja antamaan näyttöä tietosuojavelvoitteidensa hoitamisesta käytännössä (ks. luvut 2 ja 14). Uhkana toimivat myös valvovan tietosuojaviranomaisen erilaiset korjaavat toimivaltuudet kuten muun muassa sakotusoikeus (ks. luku 15). Mikäli velvoitteiden toteutuksessa ja dokumentoinnissa on puutteita, valvovalla tietosuojaviranomaisella on oikeus ja velvollisuus asetuksessa säädetyissä tilanteissa antaa rekisterinpitäjälle huomattava hallinnollinen sakko – satojatuhansia euroja, jopa enemmän.

Lisäksi organisaatioiden toimintaa ohjaavat periaatteet, joiden mukaan tuotanto- ja palveluprosessien tietosuoja on suunniteltava huolellisesti niihin sisäänrakennetusti (*data protection by design*) ja toteutettava tek-

nisillä ja hallinnollisilla toimenpiteillä jo oletusarvoisesti (*data protection by default*). Rekisterinpitäjän ja sen lukuun toimivan henkilötietojen käsittelijän välistä suhdetta, velvollisuuksia ja vastuita säädellään EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa osin uudella tavalla (ks. tarkemmin luvut 2.2 ja 11). Asetuksessa määritellyt rekisteröidyn oikeudet vastaavat suurelta osin Suomessa jo aiemmin käytössä ollutta sääntelyä. Henkilöllä on oikeus esimerkiksi tarkastaa itseään koskevat tiedot. Pääosin niin kuin aiemminkin, rekisterinpitäjän on myös oikaistava virheelliset tiedot ja poistettava esimerkiksi tarpeeton tai vanhentunut henkilötieto. EU:n yleisellä tietosuoja-asetuksella luodaan myös uusia oikeuksia. Rekisteröity voi saada itseään koskevia tietoja sähköisesti, ja hän voi siirtää antamansa henkilötiedot järjestelmästä toiseen (*right to data portability*) asetuksen säätämissä tilanteissa.

EU:n yleinen tietosuoja-asetus perustuu riskipohjaiseen lähestymistapaan. Vähäisen riskin toiminta ei aiheuta merkittävää uhkaa rekisteröidyn yksityisyyden suojalle, eduille, oikeuksille tai vapauksille. Asetuksen mukaan korkeamman riskin henkilötietojen käsittely edellyttää organisaatiolta enemmän panostamista teknisiin ja hallinnollisiin toimenpiteisiin riittävän tietosuojan takaamiseksi muun muassa henkilöstön asiakastietojen käsittely- ja tietosuojakäytänteissä.

Tietosuojan tavoitetila voidaan kiteyttää seuraavasti:

- osoitat teknisillä ja hallinnollisilla toimilla, että noudatat EU:n yleistä tietosuoja-asetusta velvoitteineen
- mitoitat ja toteutat tietosuojan oikein asiakastietojen käsittelykäytänteissä
- olet huolellinen sopimuskumppania valitessasi – kiinnität huomiota henkilötietojen käsittelysopimuksiin ulkoistaessasi palveluja
- asianmukaiset vaatimusmäärittelyt auttavat järjestelmähankinnoissa
- saavutat näin myös lisää tuottavuutta ja tehokkuutta
- vältät valvontaviranomaisen sakot ja muut sanktiot
- kaikki osapuolet hyötyvät.

Oikein mitoitetun ja toteutetun tietosuojan merkitys

Kaikki hyötyvät, kun asiakkaan tietosuoja ei ole tarpeettoman tiukka eikä liian heikko. Tietosuojasta huolehtiminen ja tietojen lainmukainen käsitte-

ly tukevat myös luottamuksellisen asiakassuhteen syntymistä. Organisaation koko henkilöstön tietosuojaosaaminen on tuotanto- ja palveluprosessissa tarvittava ”öljy”. Jos henkilöstön tietosuojaosaamisessa on puutteita, tuotanto- ja palveluprosessi on tehoton ja käy osin tyhjäkäynnillä. Oikein toteutettuina johdon tietosuojatyön organisointi, tietosuojavastaavan tietosuojatyö ja koko henkilöstön tietosuojaosaaminen ovat organisaation menestystekijöitä, jotka pienentävät organisaation ja johdon riskejä, parantavat työntekijöiden osaamista ja oikeusturvaa, lisäävät operatiivisen toiminnan tuottavuutta ja tehokkuutta sekä säästävät kustannuksia. Tietosuojaosaamisensa varmistanut organisaatio näyttäytyy ulospäin luotettavana palvelujen antajana ja houkuttelevana yhteistyökumppanina. Tämän kaiken suunnittelussa ja käytännön toteutuksessa merkittävä rooli on osaavalla tietosuojavastaavalla (ks. luku 3.2).

Tietojen korkea laatu ja toimivat lainmukaiset menettelytavat tietojen käsittelyssä vaikuttavat positiivisesti kaikkiin organisaation toiminnan osa-alueisiin. Tieto on arvokas ja ainoa voimakkaasti kasvava tuotannontekijä. Erilaisten tietovarantojen ympärille kehittyy jatkuvasti uusia palveluja, jotka ovat tärkeitä koko tietoyhteiskunnan menestymiselle. Riskien minimointi, hyvän maineen rakentaminen sekä kansalaisten ja kuluttajien luottamuksen säilyttäminen ovat asioita, joista on tulossa ratkaisevan tärkeitä toiminnan menestymiselle kaikilla aloilla. Näissä kysymyksissä tarvitaan osaavaa tietosuojavastaavaa esimerkiksi hyödyntämään asiakastietojen data-analytiikkaa, ohjelmistorobotiikkaa, tekoälyä ja *big data* -sovelluksia onnistuneesti. Asiakastietojen ja työntekijöiden henkilötietojen käsittelyn ulkoistamiset sopimuksin eri palveluntarjoajille ovat arkipäivää organisaatioissa. Osaavallekin tietosuojavastaavalle sopimusehtojen arviointi ja laatiminen on haasteellista niin palvelujen ulkoistamistilanteissa kuin järjestelmähankinnoissakin. Pitkälle pääsee jo onnistuneella sopimuskumppanin valinnalla (ks. luku 11). Kaikki edellä kuvattu luo organisaatioiden vastaavalle johdolle painetta ajattelutavan muuttamiseen.

Tietosuojan nykytila-arvion ja tavoitetilan välinen kuilu – tietosuojatyön tarpeen kartoittaminen

Tietosuojasta ei puhuta enää esteenä, vaan muun muassa digitalisaation onnistumisen välttämättömyytenä ja mahdollistajana (ks. luku 3.3). Asiakkaan luottamus ja koko henkilöstön tietosuojaosaaminen muodostavat or-

ganisaation operatiivisen toiminnan menestystekijän. Jotta asiakkaan luottamuksesta ja henkilöstön tietosuojaosaamisesta voidaan hyötyä käytännössä, organisaation vastaavalta johdolta vaaditaan toimenpiteitä. Johdon on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen pohjalta tehtävä organisaation henkilötietojen käsittelykäytänteiden ja tietosuojan nykytilan kartoitus ja arvio sen suhteesta tavoitetilaan (ks. luku 4). Tavoitetilan määrittää voimassa oleva lainsäädäntö eli ennen kaikkea EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen asianomaisen organisaation henkilötietojen käsittelyyn kohdistamat riskiperusteiset vaatimukset ja velvoitteet. Esimerkiksi silloin, jos tietosuojan nykytila-arvion ja tavoitetilan välinen kuilu on merkittävä, tulee johdon arvioitavaksi tietosuojavastaavan nimittäminen (ks. luku 6).

Tietosuojatyön organisointi – tietosuojavastaavan ja -ryhmän nimittäminen

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaan tietosuojavastaavan nimittäminen on pakollista julkisella sektorilla, paitsi tuomioistuimissa. Asetus velvoittaa myös yrityksiä nimittämään tietosuojavastaavan, jos yrityksen ydintoiminnassa seurataan henkilötietoja laajassa mitassa tai käsitellään arkaluonteisia henkilötietoja laajalti. Muulloinkin johto voi nimittää organisaatioonsa tietosuojavastaavan, mikäli katsoo sen tarpeelliseksi esimerkiksi edellä kuvatun tietosuojan nykytila-arvion ja tavoitetilan välisen suuren kuilun umpeen kuromisen takia. Taustalla on EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen riskiperusteinen lähestymistapa.

Vaikka organisaation tietosuojan nykytila-arvion perusteella tietosuojatyö organisoitaisiin projektiksi tavoitetilaan pääsemiseksi, tulee tietosuoja- ja tietoturva-asiat muutoin organisoida jatkuvaksi prosessiksi, jota käytännön työssä toteutetaan hallitusti ja suunnitellusti (ks. luku 6). Organisoitu tietosuojatyö on yrityksen tuottavuuden ja tehokkuuden kivijalka. Työn organisointi on johdon vastuulla; varsinaista organisoitua tietosuojatyötä tekee joko johdon nimittämä tietosuojavastaava ja/tai tehtävää varten perustettu tietosuojaryhmä.

Tietosuojatyön organisointi ja varsinainen tietosuojatyö eivät ole itsetarkoitus, vaan ne tähtäävät tuotanto- ja palveluprosessien laadun parantamiseen ja sitä kautta myös tehokkuuden ja tuottavuuden lisäämiseen. Jos ei esimerkiksi tunneta tietosuojalainsäädäntöä riittävästi, ei uskalleta luovuttaa tai muutoin käsitellä tietoja niissäkään tilanteissa, kun siihen

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) sekä kansallisen tietosuojalain mukaan organisaatioiden on pystyttävä merkittävien taloudellisten ja muiden sanktioiden uhalla osoittamaan, että henkilötietojen käsittelyssä toteutuvat GDPR:n tietosuojaperiaatteet ja -velvoitteet. Tässä työssä keskeinen rooli on tietosuojavastaavalla.

Tämä kirja kokoaa yhteen tiedon, jonka avulla jokainen tietosuojavastaava onnistuu tehtävässään. Teos opastaa johtoa tietosuojatyön organisoinnissa ja resursoinnissa sekä tietosuojavastaavan nimittämisessä ja tehtävien määrittämisessä. Se auttaa varmistamaan, että henkilötietojen käsittelyprosessien suunnittelu, ohjeistus, koulutus ja valvonta järjestetään lain vaatimalla tavalla.

Teos on tärkeä työkalu tietosuojavastaaville, johdolle sekä kaikille henkilötietoja työssään käsitteleville sekä käsittelytoimintaa suunnitteleville toimialasta riippumatta.

Ari Andreasson työskentelee Tampereen kaupungin tietosuojavastaavana ja ylitarkastaja **Arto Ylipartanen** tietosuojavaltuutetun toimiston tietosuojavastaavana. He ovat kouluttaneet tietosuojavastaavia vuosien ajan. Kirjassa on mukana myös muita alan erityisasiantuntijoita.

Tämä kirja on päivitetty ja laajennettu versio vuonna 2019 ilmestyneestä *Osaava tietosuojavastaava ja EU:n yleinen tietosuoja-asetus* -teoksesta.

ISBN 978-951-885-480-0 // KL 33.2 // KANSI: VILLE LAIHONEN // KANNEN KUVA © ©ISTOCKPHOTO/FOTOSTORM // WWW.TIETOSANOMA.FI